

Драган Великић: »Северни зид«, Време књиге, Београд, 1995.

Сведени и избрушенји неголи претходни (*Виа Пула*, 1988, *Астрахан*, 1991. и *Хамсин* 51. 1993.), последњи роман Драгана Великића (1953) представља свог творца као узорног стилиста и луцидног, избалансираног приповедача који минициозно прича две приче: једну, ововремену, о Олги, младој жени што се са мужем из Београда пресељава у Беч, и другу, о младом Џојсу и његовом животу и прикљученијама у Пули и Трсту. Препустивши средњоевропском простору да повеже ове две биографије (њихове уломке, прецизније), Великић је, готово песничким језиком, исписао ово штиво о илузијама, сеобама, зубарима и писцима које — није претерано рећи — има у себи и нешто магије Црњанских «Сеоба».

Милета Продановић: »Небеска опера«, Време књиге, Београд, 1995.

Поигравајући се различитим перспективама приповедања, као и паражанровским мутацијама, прозаиста, песник и сликар Милета Продановић је успео, хотимице, да — од четрнаест покушаја, четрнаест постмодерно уобличених »постиша« високе резонуције — не исприча ниједну причу, оставивши своје стилске вежбе без поене или каквог другог нараторског заокружења.

Милан Ђорђевић: »Пустинја«, Време књиге, Београд, 1995.

У најновијим песмама Милана Ђорђевића субјекат, још увек, станује, али његова тиха егзалтираност, упитаност, као и дијагностичирање ништавила, потпомогнуте усмереношћу ка традицији — једва да спречавају, посве извесни, »пораз трансценденте« (Д. Потић); у трима поетички неједнаким целинама, Ђорђевић исувише експлицитно казује оно што је већ дефинисао насловом и неколиким епиграфима, а понека неизбалансирана општа места ту-и-тамо окруњују интегритет ове књиге несумњиво снажног метафизичког подтекста.

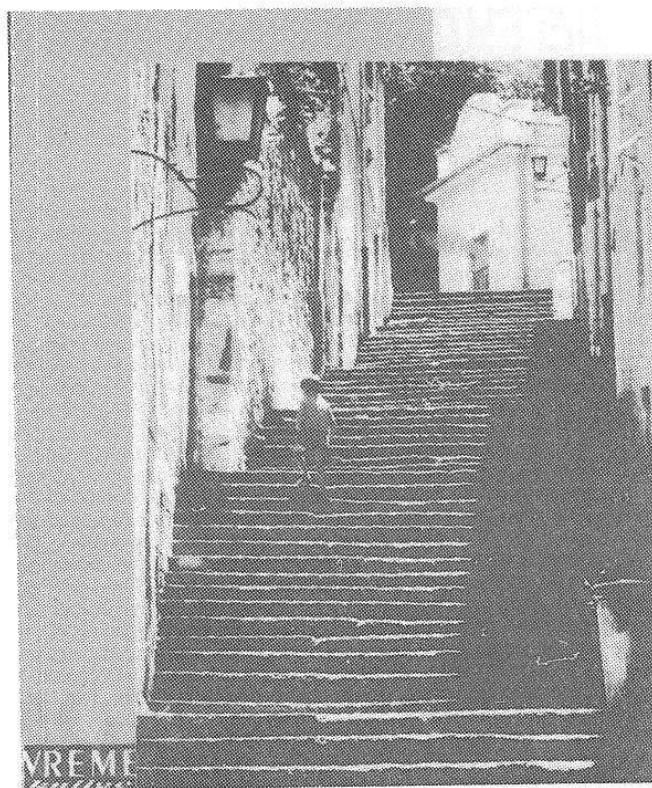
Бојан Ж. Босиљчић: »Оскар је крив за све« Мала продавница снове. Суботица филм /Чикош Холдинг, Суботица, 1995.

Ова опсежна (180 страница) књига филмског критичара Бојана Ж. Босиљчића, подељена у седам луцидно названих циклуса, садржи итервије које је Босиљчић водио са неким битним људима из света филма (Кустурица, Сидран, Стојановић, Филач, Герман), кратке есеје из естетике филма, више десетина приказа филмова, те концизне портрете многоbroјних глумаца и редитеља (Николсон, Мастројани, Жана Моро, Хенри Фонда, Клаус Кински, Лорин Бекол, Клинт Иствуд). Иако мноштво информација тешко може да надомести површину у приступу (особина којој инклинирају дневно критички текстови од којих је књига састављена), ово штиво је ипак занимљиво као »хроника филмских догађања од 1985. до 1992. године« (Небојша Поповић, рецензент), као занимљив скуп докумената који читаоца, између осталог, подсећају на филмове које је гледао.

Борислав Пекић: »Градитељи«, БИГЗ, Београд, 1995.

Након »Сентименталне повести британског царства« и »Одмора од историје«, из Пекићеве заоставштине публикује се и роман »Градитељи«, који је део трећег, последњег циклуса саге о миграцијама породице Његован. »Градитељи« се баве судбином Исидора Његована, последњег изданка фамилије. Исидор, син политичког емигранта, талентован је архитекта који подиже монументални споменици жртвама НОБ-а. Истовремено са овим идеолошким застрањивањем, главни јунак је резимиран и на приватном, љубавном плану. Кроз лавиринте пекићевских ретроспективних и фактографских бравура, кроз неупоредиво виспредно осликану галерију ликове, читалац бива омађијан причом о разградњи и поразу субјекта, палисестично исписану испод »градитељског« слоја, сторије о подизању мастодонтских грађевина.

Овај серијал романа о Његованима, хронолошки последњи, по замисли писца, требало је да се састоји из пет књига: »Грађа«, »Грађење«, »Градилиште«, »Градитељи« и »Грађевина«. У овом издању налазе се и синопсиси осталих делова, а читалац са жаљењем може да констатује да »судбина је пас« који пождере на само скакавце, већ и (ненаписане) књиге.

Светислав Басара: »Уклета земља«, Време књиге, Београд, 1995.

Варирајући своје писмо до пренапрегнутог и више него препознатљивог језичког веризма и текстуалног ексхибиционизма, Светислав Басара почeo је да једе сам себе. Он, наиме, кроз свој енормно замашан опус прича исту, већ помало заморну причу. Басарин его-трип јесте веома густ, готово материјализован, да се може сећи на комаде. У новом роману овај писац јесте, додуше, вешто — у неким моментима и виртуозно — персифирао »стане ствари« државе у којој живи, али се помало изгубио у различитим перспективама приповедања.

Bryan Patten, Roger McGough & Adrian Henri: »Звуци са обале реке Mersey« (Избор, препеви, напомене, колажи, илustrације и поговор Robert Tilly), Прометеј, Нови Сад, 1995.

По први пут на нашем језику појавио се овакав репрезентативан и обухватан избор енглеских (ливерпулских) бит-песника, који су, поетички, комплементарни са истоименим а познатијим трендом у Америци, али од њега и независни. Тројица песника овде заступљена окупила су се око сопственог авангардног часописа »Underdog«; касније развијају самосталне каријере, омеђене тадашњом и тамошњом поп-културом и синкретизмом музике, поезије и ликовним изразом. Robert Tilly, који је сам посвећен овом тројству, надахнуто и значак је препевао Bryan Patten, Rogera McGougha i Adriana Henria, подаривши овдашњем читаоцу једно, ипак, ретко издање.

Викторија Алацић: »Шљивин цвет«, »Суботичке новине« (ед. »Освит«) Суботица, 1995.

У својој другој књизи прича, суботичка списатељица Викторија Алацић свој традиционални приповедачки поступак обогаћује наносима ониричких пројекција и слика са стварних и имагинарних путовања. У једанаест прецизно испричаних прича преовлађује праволинијска фабула подупрта симболичким и асоцијативним конотацијама, као и смирене нарација у којој се на занимљив начин преплићу непоузданi и свезнајући приповедач.

Борђе Кубурић